

Przyroda

– metody nauczania, scenariusze zajęć, doświadczenia i eksperymenty

wybór publikacji dostępnych online za lata 2010-2020

Książki

1. „**Laboratorium** myślenia” Diagnoza umiejętności gimnazjalistów w zakresie przedmiotów przyrodniczych / Irmina Buczek, Marcin Chrzanowski, Wojciech Grajkowski, Magdalena Grudniewska, Marcin Grynberg, Grzegorz Guziak, Jagna Hałaczek, Krzysztof Horodecki, Magdalena Kędziora, Bartosz Kondratek, Tomasz Nowacki, Dominik Nowakowski, Tomasz Opach, Elżbieta Barbara Ostrowska, Artur Pokropek, Urszula Poziomek, Lidia Setti, Krzysztof Spalik, Martyna Studzińska, Piotr Walicki. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych : 2012. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/profile/Krzysztof_Spalik/publication/258244252_Laboratorium_myslenia_Diagnoza_umiejetnosci_gimnazjalistow_w_zakresie_przedmiotow_przyrodniczych_2011/link/s/542295e60cf290c9e3a8d6cd.pdf
2. **Aktualne** problemy dydaktyki przedmiotów przyrodniczych / pod redakcją Pawła Bernarda i Iwony Maciejowskiej. - Kraków : Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, 2016. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
http://www.zdch.uj.edu.pl/aktualne_problemy_dydaktyki
3. **BŁASIAK, Władysław**
Rozważania o nauczaniu przyrody / Władysław Błasiak. - Kraków : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2011. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/615/PM583--Rozwazania-o-nauczaniu-przyrody--Błasiak.pdf?sequence=4&isAllowed=y>
4. **Dobre** praktyki w przyrodniczej edukacji pozaformalnej / Enzo B. Arévalo-Garcia, Irmina Buczek, Marcin Chrzanowski, Wojciech Grajkowski, Jagna Hałaczek, Krzysztof Horodecki, Magdalena Kędziora, Tomasz Nowacki, Elżbieta Barbara Ostrowska, Urszula Poziomek, Lidia Setti, Krzysztof Spalik, Martyna Studzińska, Piotr Walicki. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2013. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/dobre-praktyki-w-przyrodniczej-edukacji-pozaformalnej/attachment/2349>
5. **E-nauczyciel** przyrody : innowacyjna strategia nauczania i uczenia się przedmiotów przyrodniczych z wykorzystaniem multimediiów / Anna Basińska, Dawid Pietrala, Teresa Pietrala, Urszula Zielińska, Katarzyna Dziubalska-Kończyk, Ronald Cole. - Poznań : Uniwersytet Adama Mickiewicza, 2013. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/publication/273382502_E-nauczyciel_przyrody_Innowacyjna_strategia_nauczania_i_uczenia_sie_przedmiotow_przyrodniczych_z_wykorzystaniem_multimediiow
6. **Edukacja** przyrodnicza w terenie : w stronę pedagogiki zrównoważonego rozwoju / pod redakcją Józefy Bałachowicz i Ligii Tuszyńskiej. - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2015. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
http://www.fss.org.pl/sites/fss.org.pl/files/development/pl/2014/06/edukacja_przyrodnicza_w_terenie_-_w_strone_pedagogiki_zrownowazonego_rozwoju.pdf

7. **Innowacja** treści i metod nauczania w przedmiotach przyrodniczych / monografia pod redakcją J. R. Paśko. - Kraków : Zakład Chemii i Dydaktyki Chemii Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, 2012. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://uatacz.up.krakow.pl/~wwwchemia/pliki/book5.pdf>
8. **Jak odkrywać** i rozwijać uzdolnienia przyrodnicze uczniów w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej / Urszula Grygier, Beata Jancarz-Łanczkowska, Krzysztof T. Piotrowski. - Warszawa : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2013. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://www.bc.ore.edu.pl/Content/717/przyroda+internet.pdf>
9. **MACIEJOWSKA, Iwona**
Nauczanie kontekstowe jako skuteczny sposób motywowania w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych na wszystkich etapach kształcenia / Iwona Maciejowska. - Kraków : Zakład Chemii i Dydaktyki Chemii. Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, 2011. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://pbc.up.krakow.pl/dlibra/plain-content?id=2404>
10. **Podstawy** programowe w zakresie przedmiotów przyrodniczych w wybranych krajach / Wojciech Grajkowski, Barbara Ostrowska, Urszula Poziomek. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2013. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/podstawy-programowe-w-zakresie-przedmiotow-przyrodniczych-w-wybranych-krajach/attachment/2309>
11. **Przedmioty** przyrodnicze w wybranych krajach : raport z wizyty studyjnej w Anglii / Joanna Lilpop, Urszula Poziomek. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2012. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/przedmioty-przyrodnicze-w-wybranych-krajach-raport-z-wizyty-studyjnej-w-anglii/attachment/2350>
12. **Przedmioty** przyrodnicze w wybranych krajach : raport z wizyty studyjnej w Finlandii / Urszula Poziomek, Marcin M. Chrzanowski, Elżbieta Barbara Ostrowska. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2014. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/przedmioty-przyrodnicze-w-wybranych-krajach-raport-z-wizyty-studyjnej-w-finlandii/attachment/2305>
13. **PRZEDPEŁSKA, Karina**
Zbiór zadań i eksperymentów dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych / Karina Przedpeńska. - Elbląg : Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych EURO Link, 2013. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/zajecia-praktyczno-badawcze-zbior-zadan-i-eksperymentow-dla-uczniow-klas-v-vi-szkol-podstawowych/attachment/736>
14. **Przyroda** w osobistych koncepcjach dziecięcych : implikacje dla jej nauczania z wykorzystaniem rysunku / Eliza Rybska. - Poznań : Wydawnictwo Kontekst, 2017. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/profile/Eliza_Rybska2/publication/322918625_Przyroda_w_osobistych_koncepcjach_dziecięcych_-_implikacje_dla_jej_nauczania_z_wykorzystaniem_rysunku/links/5a75f6010f7e9b41dbd04efa/Przyroda-w-osobistych-koncepcjach-dziecięcych-implikacje-dla-jej-nauczania-z-wykorzystaniem-rysunku.pdf

15. **Technologie** informacyjno-komunikacyjne na lekcjach : przykładowe konspekty i polecane praktyki / Małgorzata Ostrowska, Danuta Sterna. - Warszawa : Centrum Edukacji Obywatelskiej, 2015. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
https://ceo.org.pl/sites/default/files/tik_na_lekcjach_2015_06_02.pdf
16. **Uczymy** myślenia : zadania na lekcje z przedmiotów przyrodniczych / Elżbieta Barbara Ostrowska, Krzysztof Spalik, Wojciech Grajkowski, Irmina Buczek, Marcin Chrzanowski, Małgorzata Musialik, Joanna Borgensztajn, Krzysztof Horodecki, Maciej Wiśniewski, Jagna Hałaczek, Tomasz Nowacki, Tomasz Opach. - Warszawa : Instytut Badań Edukacyjnych, 2013. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/uczymy-myslenia-zadania-na-lekcje-predmiotow-przyrodniczych/attachment/2316>
17. **W świetle** przyrody : doświadczenia przyrodnicze, metoda projektów w edukacji przyrodniczej dzieci z klas I-III szkoły podstawowej : suplement do programu nauczania dla klas I-III szkoły podstawowej pt. „zrównoważona szkoła” // Wiesława Buk, Katarzyna Dubienko, Dorota Duranowska, Bożena Goszczyńska, Mariola Kamińska, Małgorzata Łoza, Katarzyna Łusiak, Elżbieta Miterka, Aneta Paszkiewicz, Agnieszka Paszko, Agnieszka Przebierowska, Ewa Staropiętka-Kuna, Małgorzata Stryjecka. - Chełm, 2014. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
http://mindsteps.pwszchelm.pl/pliki/suplement_3.pdf

Fragmenty z prac zbiorowych

1. **Eye-tracking** i jego zastosowanie w dydaktyce przedmiotów przyrodniczych / Władysław Błasiak, Małgorzata Godlewska, Roman Rosiek, Dariusz Wcisło, Magdalena Andrzejewska, Paweł Pęczkowski, Bożena Rożek, Mirosława Sajka, Anna Stolińska, Erazm M. Dutkiewicz, Paweł Kazubowski // W: Problemy dydaktyki fizyki / Andrzej Krajna, Leszek Ryk, Krystyna Sujak-Lesz. - Wrocław : Oficyna Wydawnicza ATUT, 2015. - s. 173-189. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
http://www.cen.uni.wroc.pl/old/15_błasiak.pdf
2. **Jak dziecko** poznaje przyrodę? / Agnieszka Kruszwicka¹, Józefa Bałachowicz, Anna Klichowska // W: Pedagogika dziecka : podręcznik akademicki / redaktor Hanna Krauze-Sikorska, Michał Klichowski. - Wydawnictwo Naukowe UAM : Poznań, 2020. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/25563/1/Pedagogika_dziecka_2020_6.pdf
3. **TUSZYŃSKA, Ligia**
Przyroda jako wartość wczesnej edukacji dziecka na drodze zrównoważonego rozwoju / Ligia Tuszyńska // W: Koncepcja zrównoważonego rozwoju w kształceniu nauczycieli klas początkowych / redakcja Ligia Tuszyńska. - Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2015. - s. 101-123. [Dostęp 21.05.2020] Tryb dostępu:
<http://www.aps.edu.pl/media/815706/koncepcja-zr%C3%B3wnowa%C5%BConego-rozwoju-w-kszt%C5%82ceniu-nauczycieli.pdf#page=101>
4. **ZIMAK, Paulina**
Odkrywanie i poznawanie przez uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych świata nauk przyrodniczych w ramach strategii IBSE / Paulina Zimak // W: Nauczanie przedmiotów przyrodniczych kształtujące postawy i umiejętności badawcze uczniów / redaktor Iwona Maciejowska, Ewa Odrowąż. - Kraków : Wydział Chemii. Uniwersytet Jagielloński, 2013. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/handle/item/149433>

Scenariusze zajęć

1. **„Las wokół nas”** : scenariusz zajęć interdyscyplinarnych : matematyka z przyrodą / Justyna Namirowska, Ewelina Bąk. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://sp1czersk.pl/sp1/pliki/scenariusze/proj-mat-prz.pdf>
2. **Ciekawi** świata : edukacja przyrodnicza (klasa 1) : scenariusze lekcji i materiały pomocnicze dla edukacji wczesnoszkolnej do programu. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://innowacja.sfera.lublin.pl/materialy/Scenariusze%20lekcji%20do%20edukacji%20przyrodniczej%20do%20klasy%201.pdf>
3. **Poród** : konspekt zajęć edukacyjnych z przyrody / Agata Zabadał, Urszula Poziomek // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2013, nr 1, s. 69-82. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-1/ebis-2013-1-10.pdf>
4. **Scenariusz** zajęcia mowy z przyrodą : sekrety wiatru / Anna Iwicka. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
https://przedszkolecharbrowo.pl/21,1,5,scenariusz_zajecia_mowy_z_przyroda_sekrety_wiatru.html
5. **Woda** - płynny skarb : scenariusz lekcji przyrody / Katarzyna Kubaś // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 3, s. 58-64. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://www.ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-3/ebis-2014-3-9.pdf>
6. **Znaczenie** wody w życiu człowieka : woda dla miast i wsi : scenariusz zajęć do lekcji przyrody w szkole podstawowej, klasy IV - VI / Grażyna Zarychta. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://www.zaadoptujrzeke.pl/cms/uploads/scenariusze/scenariusz-przyrody-klasy-4-6.pdf>
7. **Zrównowazona** gospodarka leśna : scenariusze zajęć dla nauczycieli klas IV-VI. - Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody : Lublin, 2017. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
http://178.212.221.20/loplublin/dmdocuments/scenariusz_zrownowazona_gosp_lesna.PDF

Programy nauczania

1. **Innowacyjny** program nauczania interdyscyplinarnego z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, informatycznych i technicznych dla uczniów klas IV - VI szkół podstawowych (IPNI) : publikacja upowszechniająca / pod redakcją Lidii Pawelec. - Ostrowiec Świętokrzyski : Wyższa Szkoła Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Św., 2015. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://ipni.wsbip.edu.pl/publikacja/pdf/ipni.pdf>
2. **Interdyscyplinarny** program zajęć pozalekcyjnych prowadzonych metodą projektu : jak żyć ekologicznie? [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/jak-zyc-ekologicznie/attachment/833>
3. **Mali** badacze przyrody : program dla dzieci w wieku przedszkolnym z zakresu edukacji przyrodniczej / opracowała Magdalena Jabłońska. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
https://pcdn.edu.pl/source/subfolder/dorotaizdebska/materialy/program_przyrodniczy_magda.pdf

4. **Program** zajęć pozalekcyjnych prowadzonych metodą projektu : zasoby energii na Ziemi. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/zasoby-energii-na-ziemi/attachment/843>
5. **Program** zajęć pozalekcyjnych z przyrody dla uczniów szkoły podstawowej „Moje Kluczowe Kompetencje” / opracowała Barbara Żelasko. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
https://doskonaleniensieci.pl/Upload/Artykuly/zasoby_pilotazowe/5112%20Program%20zaj%C4%99%C4%87%20wyr%C3%B3wnawczych%20z%20przyrody.pdf
6. **Program** zajęć wyrównawczych z przyrody dla uczniów klas IV - VI szkoły podstawowej opracowany w ramach realizacji projektu „MKK - Moje Kluczowe Kompetencje” / opracowała Zofia Kłós. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wyszukiwarka.efs.men.gov.pl/product/program-zajec-wyrownawczych-z-przyrody-dla-uczniow-klas-iv-vi-szkoly-podstawowej/attachment/629>
7. **Przyroda i nauka** : program nauczania przyrody w szkole ponadgimnazjalnej / opracowała Urszula Bartoszek. - [Warszawa] : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2012. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/525/bartoszek-przyroda.4+%281%29.pdf>
8. **Przyrodo, witaj!** Program nauczania przyrody do szkoły podstawowej / pod redakcją Wawrzyńca Kofty. - Warszawa : WSiP, 2012. [Dostęp 20.05.2020]. Tryb dostępu:
http://moracz.edu.pl/ed/2_rozklad/przyroda_sp_4_6.pdf

Artykuły z czasopism

18. Architektura i funkcje ogrodu przedszkolnego w opiniach nauczycieli / Anna Klichowska // Studia Edukacyjne. - 2013, nr 26, s. 317-336. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/10112/1/317-336.pdf>
19. Błędne przekonania w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych / Anna Markowska, Maciej Lechowicz, Wojciech Grajkowski, Marcin M. Chrzanowski, Krzysztof Spalik, Joanna Borgensztajn, Elżbieta Barbara Ostrowska, Małgorzata Musialik // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 4, s. 56-66. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/profile/Krzysztof_Spalik/publication/272784985_Bledne_przekonania_w_nauczaniu_przedmiotow_przyrodniczych/links/5555c3ca08aeaaff3bf4973b/Bledne-przekonania-w-nauczaniu-przedmiotow-przyrodniczych.pdf
20. Dlaczego na wsi żyrafa skubie trawę, a koty w mieście nie piją wody? : wpływ środowiska życia ucznia na kształtowanie się jego wiedzy na temat zwierząt gospodarskich i domowych : analiza rysunków i ankiet uczniów szkół podstawowych / Natalia Bartoszek, Eliza Rybska // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2016, nr 1, s. 68-79. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2016-1/ebis-2016-1-PL.pdf>
21. Edukacja człowieka w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych według koncepcji Jana Amosa Komeńskiego / Grażyna Dzida // Siedleckie Zeszyty Komeniologiczne. Pedagogik - 2015, t. 2, s. 207-2014. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://comenius.uph.edu.pl/images/pliki/seria_pedagogika_2/tom_ii_artykul_13.pdf

22. Edukacja ekologiczna jako priorytet w nauczaniu dzieci i młodzieży / Mirosław Babiaryz, Paweł Garbuzik // Edukacja - Technika - Informatyka. - 2017, nr 4, s. 160-165. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://repozytorium.ur.edu.pl/bitstream/handle/item/3459/21%20babiaryz-edukacja%20ekologiczna.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
23. Edukacja herpetologiczna najmłodszych : propozycja warsztatów dla dzieci w wieku przedszkolnym / Natalia Deptuła, Aleksandra Kolanek // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2018, nr 3, s. 16-21. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2018-3/ebis-2018-3-3.pdf>
24. Edukacja przyrodnicza małych dzieci : opis przyrody czy jej badanie? / Urszula Poziomek, Andrzej Tarłowski, Dominik Marszał, Elżbieta Barbara Ostrowska // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2015, nr 4, s. 48-61. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2015-4/ebis-2015-4-7.pdf>
25. Edukacja środowiskowa z wykorzystaniem aplikacji mapowych Google / Wojciech Pokojski, Paulina Pokojska // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2015, nr 1, s. 51-57. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2015-1/ebis-2015-1-PL.pdf>
26. Edukacyjno-wychowawczy wymiar kontaktu uczniów z przyrodą / Magdalena Kołodziejska // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2016, nr 2, s. 71-77. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2016-2/ebis-2016-2-10.pdf>
27. ETOS : innowacyjne narzędzie wspomagające nauczanie i uczenie się przedmiotów przyrodniczych / Anna Basińska, Dawid Pietrala, Ronald Cole, Katarzyna Dziubalska-Kołączyk // Studia Edukacyjne, nr 23, 2012, s. 229-248. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/5911/1/studia_educ_23_s_229-248.pdf
28. Grzechy edukacji przyrodniczej, których korzenie sięgają wychowania przedszkolnego i nauczania w klasach I-III / Jan Amos Jelinek // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2017, nr 2, s. 71-78. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2017-2/ebis-2017-2-8.pdf>
29. Kąciki przyrodnicze w warszawskich przedszkolach... oczami studentów kierunku wychowanie przedszkolne / Jan Amos Jelinek // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 4, s. 49-55. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-4/ebis-2014-4-7.pdf>
30. Korelacja szkolnego nauczania religii z przedmiotami matematyczno-przyrodniczymi / Michał Małek // Studia Katechetyczne. - 2016, t. 12, s. 223-237. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.desklight-5b9eaf3b-7159-4538-aea0-afdc197b87c8>
31. Kwitnienie : zajęcia majowe : scenariusz / Sebastian Pilichowski // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 1, s. 80-98. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-1/ebis-2014-1-PL.pdf>

32. Laboratorium pod lupą : od socjologii nauki do edukacji przyrodniczej, ścisłej i technicznej / Marcin Zaród // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 1, s. 53-57. [Dostęp 22.05.2020]
Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-1/ebis-2014-1-PL.pdf>
33. Lekcja przyrody w liceum : tradycja czy nowoczesność / Małgorzata Wysocka-Kunisz // Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica. - 2014, t. 6, s. 217-229. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
[http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.desklight-33738eb6-813f-4821-b77e-1320820180b6?q=62f626df-43d7-42f8-a68a-7cc9b21e14fc\\$20&qt=IN_PAGE](http://yadda.icm.edu.pl/yadda/element/bwmeta1.element.desklight-33738eb6-813f-4821-b77e-1320820180b6?q=62f626df-43d7-42f8-a68a-7cc9b21e14fc$20&qt=IN_PAGE)
34. Mali badacze : doświadczenia przyrodnicze w edukacji wczesnoszkolnej / Katarzyna Szewczuk // Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce. - 2013, nr 27, s. 27-43. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://czasopisma.ignatianum.edu.pl/eetp/article/view/27-44/pdf>
35. Małe eksperymenty, wielkie odkrycia : praktyka eksperymentalna w edukacji przyrodniczej / Marcin Zaród // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2013, nr 2, s. 55-59. [Dostęp 22.05.2020]
Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-2/ebis-2013-2-7.pdf>
36. Mediacja problemów środowiskowych : propozycje rozwiązań dydaktycznych / Katarzyna Potyrała, Katarzyna Nycz // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2013, nr 1, s. 62-68. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-1/ebis-2013-1-9.pdf>
37. Metoda badawcza i uwrażliwienie na stan środowiska : propozycja zajęć terenowych / Aleksandra Kubica, Wiktoria Sobczyk, Urszula Poziomek // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 4, s. 73-79. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-4/ebis-2014-4-10.pdf>
38. Metodologia OECD PISA i interpretacja wyników polskich uczniów w zakresie nauk przyrodniczych / Jacek Haman, Elżbieta Barbara Ostrowska // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2014, nr 1, s. 29-41. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2014-1/ebis-2014-1-PL.pdf>
39. Metody rozwijania ciekawości poznawczej i zainteresowań przyrodniczych uczniów szkół podstawowych / Agnieszka Hłobił // Rocznik Ochrona Środowiska. - 2011, t.13, s. 935-949. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
http://www.ros.edu.pl/images/roczniki/archive/pp_2011_057.pdf
40. Nauczanie o środowisku : nigdy nie jest za wcześnie i nigdy nie jest za późno / Izabela Piecuch, Tadeusz Piecuch // Rocznik Ochrona Środowiska. - 2011, t.13, s. 711-722. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
http://ros.edu.pl/images/roczniki/archive/pp_2011_043.pdf

41. Ogrody szkolne we współczesnej szkole : znak edukacyjnego zacofania, a może jednak postępu? / Ryszard Kowalski, Edward Grott // *Studia Ecologiae et Bioethicae*. - 2015, nr 1, s. 35-60. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://docplayer.pl/14877634-Ogrody-szkolne-we-wspolczesnej-szkole-znak-edukacyjnego-zacofania-a-moze-jednak-postepu.html>
42. Opinie nauczycieli, dyrektorów szkół i uczniów na temat nauczania blokowego przedmiotów przyrodniczych w gimnazjum / Wojciech Grajkowski // *Edukacja*. - 2013, nr 1, s. 89-98. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://www.edukacja.ibe.edu.pl/images/numery/2013/1-6-grajkowski-opinie-nt-nauczania-blokowego.pdf>
43. Przyroda w kształceniu ponadgimnazjalnym : wychowanie do kultury przyrodniczej i zrównoważonego rozwoju / Katarzyna Potyrała // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2013, nr 3, s. 100-104. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-3/ebis-2013-3-12.pdf>
44. Organizowanie procesu kształcenia uczniów edukacji wczesnoszkolnej z zakresu przyrody w deklaracjach przyszłych nauczycieli konstruktywistów / Marek Banaszak // *Edukacja Humanistyczna*. - 2018, nr 2, s. 69-79. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://wshtwp.pl/img/eh/2-2018/69-80.pdf>
45. Osiągnięcia przyrodnicze trzecioklasistów / Krzysztof Konarzewski // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2013, nr 2, s. 51-54. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-2/ebis-2013-2-6.pdf>
46. Percepcja materiału ilustracyjnego z geografii i przyrody : rozbiór na czynniki pierwsze / Paweł Wojtanowicz // *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica*. - 2014, vol. 6, s. 242-260. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-c4812e32-d981-43ae-af86-bc56a36e119e?q=bwmeta1.element.desklight-c246e5a3-f660-4f23-9ea8-75e906c11128;17&qt=CHILDREN-STATELESS>
47. Popularyzacja wiedzy przyrodniczej i skuteczność edukacji ekologicznej młodego pokolenia / Małgorzata Falencka-Jabłońska // *Edukacja - Technika - Informatyka*. - 2017, nr 4, s. 152-159. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<https://repozytorium.ur.edu.pl/bitstream/handle/item/3458/20%20falencka-jab%c5%82o%c5%84ska-popularyzacja%20wiedzy.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
48. Przedszkolne kącki przyrody : inicjatywy i dobre praktyki w Polsce i na świecie / Ewelina Kurowicka // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2015, nr 3, s. 96-103. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2015-3/ebis-2015-3-12.pdf>
49. Przygotowanie nauczycieli przedszkoli do prowadzenia edukacji przyrodniczo-ekologicznej : raport z badań / Mirosława Parlak // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2016, nr 4, s. 24-31. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2016-4/ebis-2016-4-4.pdf>

50. Przykłady innowacji w liceum : wstępna ocena programu nauczania przyrody w ramach projektu „Kształcenie Pełne Wyobraźni - KPW” / Wiktor Osuch // *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis Studia Geographica*. - 2014, vol. 6, s. 230-241. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-def4ef97-6e77-4be4-9030-561e2d80c683?q=bwmeta1.element.desklight-c246e5a3-f660-4f23-9ea8-75e906c11128;16&qt=CHILDREN-STATELESS>
51. Przyroda w kształceniu ponadgimnazjalnym : wychowanie do kultury przyrodniczej i zrównoważonego rozwoju / Katarzyna Potyrała // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2013, nr 3, s. 100-104. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu: <http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-3/ebis-2013-3-12.pdf>
52. Rola nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej w kształtowaniu (się) przyrodniczej wiedzy naukowej dziecka / Marek Banaszak // *Studia Edukacyjne*, 2017, nr 44, s. 387-398. [Dostęp 21.05.2020] Tryb dostępu: https://repozytorium.amu.edu.pl/bitstream/10593/22795/1/SE%2044%202017_%20Marek_Banaszak.pdf
53. Rozumowania w naukach przyrodniczych na tle zadań szkolnych / Marcin Trepczyński // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2016, nr 1, s. 53-67. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu: <http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2016-1/ebis-2016-1-PL.pdf>
54. Różne rodzaje widzenia (materiały dydaktyczne do przedmiotu przyroda) : konspekt i karta pracy / Urszula Poziomek, Włodzimierz Natorf // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2013, nr 3, s. 56-85. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu: <http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2013-3/ebis-2013-3-8.pdf>
55. Uczelnie wyższe w Polsce a kształcenie przyrodnicze nauczycieli / Barbara Dziecioł-Kurczoba // *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Folia* 162. - 2014, t. 6, s. 80-87. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu: <https://studiadecultura.up.krakow.pl/index.php/aupcsg/article/view/2053>
56. W trosce o integrację i unowocześnienie treści przyrodniczych w procesie edukacji szkolnej / Jan Rajmund Paśko // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2010, nr 2, s. 77-82. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu: http://rep.up.krakow.pl/xmlui/bitstream/handle/11716/1303/w_trosce_o_integracje_i_unowocze_pasko_jan_rajmund_000445.pdf?sequence=1&isAllowed=y
57. Wątpliwe zmiany klimatu i straszny wilk czyli błędne przekonania w edukacji przyrodniczej / Izabela Jaszczuk, Marcin Chrzanowski, Aleksandra Zarzycka, Joanna Lilpop // *Edukacja Biologiczna i Środowiskowa*. - 2018, nr 4, s. 16-41. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu: <http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2018-4/ebis-2018-4-3.pdf>
58. Wiedza potoczna : pomoc czy przeszkoda? : Eye-trackingowa analiza rozwiązań zadania z zakresu nauk przyrodniczych / Mirosława Sajka, Roman Rosiek // *Edukacja - Technika - Informatyka*. - 2014, nr 2, s. 375-383. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-2c0589bb-5c7f-4bec-98a8-c169dd976e26>

59. Wizualizacja informacji w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych / Grzegorz Osiński, Wiesława Osińska // Biuletyn Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Przedmiotów Przyrodniczych. - 2014, t. 42, s. 1-9. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
https://www.researchgate.net/publication/271516038_Wizualizacja_informacji_w_nauczaniu_przedmiotow_przyrodniczych
60. Wychowanie ekologiczne poprzez aktywne poznawanie rzeczywistości przyrodniczej / Małgorzata Jagodzińska, Elżbieta Buchcic // Społeczeństwo. Edukacja. Język. - 2013, vol. 1, s. 28-36. [Dostęp 21.05.2020] Tryb dostępu:
<http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-2a8aa703-e8bb-40ea-939c-9737f8795042>
61. Wychowanie na lekcjach przedmiotów przyrodniczych i techniki / Wojciech Błażejowski // Lubelski Rocznik Pedagogiczny. - 2015, nr 2, s. 151-63. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<https://journals.umcs.pl/lrp/article/view/1866/1433>
62. Wykorzystanie walorów przyrodniczych parków krajobrazowych w nauczaniu przedmiotu „ekologia krajobrazu” / Maria Beczkiewicz, Maria Szyszkiewicz-Golis, Daria Zarabska-Bożejowicz // Biuletyn Parków Krajobrazowych Wielkopolski. - 2014, nr 20, s. 126-133. [Dostęp 21.05.2020]. Tryb dostępu:
<http://www.zpkww.pl/wp-content/uploads/2018/05/bpkw2014.pdf#page=130>
63. Zajęcia terenowe : ekscytująca przygoda z przyrodą / Elżbieta Roland // Edukacja Biologiczna i Środowiskowa. - 2017, nr 2, s. 103-106. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<http://ebis.ibe.edu.pl/numery/2017-2/ebis-2017-2-10.pdf>
64. Znaczenie wczesnej edukacji przyrodniczej / Eliza Chodkowska, Zbigniew Chodkowski // Kultura - Przemiany - Edukacja. - 2016, t. 4, s. 216-225. [Dostęp 22.05.2020] Tryb dostępu:
<https://repozytorium.ur.edu.pl/bitstream/handle/item/2647/14%20chodkowska-znaczenie.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Opracowanie
Marzena Jaročka
(25.05.2020)

Województwo
Kujawsko-Pomorskie